

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е №10

София, 16 декември 2025 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

Борислав Белазелков

Десислава Атанасова

Галина Тонева

Сашо Пенев

Невин Фети

Орлин Колев

при участието на секретар-протоколита Наталия Такева разгледа в закрито заседание на 16.12.2025 г. конституционно дело №16/2025 г., докладвано от съдия Сашо Пенев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 11.11.2025 г. по искане с вх. № 614-КД от 07.11.2025 г. на петдесет и трима народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на „измененията на чл. 19в, т. 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 в Закона за специалните разузнавателни средства, приет от 51-вото Народното събрание на 10 октомври 2025 г., повторно приети на 30 октомври 2025 г. и обнародвани в бр. № 94 от 04 ноември 2025 г. на Държавен вестник“.

С разпореждане на съдия-докладчика от 12.11.2025 г. на основание чл. 19, ал. 3 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) е указано на вносителя да съобрази разпоредбата на чл. 18, ал. 2, т. 5 ПОДКС, като да изясни в какво се състои искането.

С уведомление за изпълнение с вх.№ 651-КД от 26.11.2025 г., вносителят е уточнил петитума на искането и е посочил, че желае да се обявят за противоконституционни следните части от разпоредби на Закона за специалните разузнавателни средства (обн. ДВ, бр. 95 от 1997 г. посл. изм. ДВ, бр. 94 от 2025 г.; ЗСРС): чл. 19в, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 19в, ал. 2 в частта „преизбран“; чл. 19в, ал. 3 в частта „трима“; чл. 19в, ал. 4 в частта „избирани“, чл. 19в, ал. 6 в частта „решение на Народното събрание“, чл. 19в, ал. 7 в частта „Народното събрание с решение да избере“, чл. 19в, ал. 10 в частта „избирация, съответно назначаващия орган“.

В уведомлението за изпълнение вносителят посочва, че желае да се обяви за противоконституционна и „отмяната на чл. 7, ал. 2, т. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност (изм. ДВ, бр. 94 от 4 ноември 2025 г.)“. Посочената разпоредба е отменена с §2 на Заключителната разпоредба на Закона за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн. ДВ, бр. 90 от 2025 г.) и не е отменяна със Закона за изменение на Закона за специалните разузнавателни средства (обн. ДВ, бр. 94 от 2025 г.).

Според вносителя съответните части на посочените разпоредби от ЗСРС противоречат на чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 92, ал. 1, чл. 98, ал. 7, чл. 100 от Конституцията.

Доводите на вносителя са, че „[т]ака приетите изменения са противоконституционни защото са приети в нарушение на процедурните правила на Народното събрание за извършване на законотворческа дейност

и са в пряко нарушение на баланса на трите вида власти, баланс, олицетворяван от Президентската институция“.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 4, ал. 1 от Конституцията вносителят сочи, че ЗИЗСРС е приет в нарушение на процедурните правила, съдържащи се в чл. 71, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС) за разпределение на законопроектите между парламентарните комисии, както и „без събрани становища по внесеня законопроект“ и без да е проведен „пълноценен дебат“. Той посочва, че „[м]отивите на Законопроекта за изменение на Закона за специалните разузнавателни средства със сигнатура 51-554-01-161 са почти изцяло идентични с тези на Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ със сигнатура 51-554-01-160 и на Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ със сигнатура 51-554-01-159“ и че „[п]редставянето на шаблонни мотиви е равносилно на липсата на такива и [...] представлява опорочаване на цялата законодателна процедура и нормите на чл. 28, ал.1 от Закона за нормативните актове и чл. 76, ал. 1 ПОДНС“. Според вносителя чрез измененията се извършва дерогиране на правомощия на президента и на Министерския съвет и изземване на власт и оперативни управленски функции, като така се нарушава конституционно установеният баланс между трите власти. Твърди се, че е нарушен и чл. 5, ал. 1 от Конституцията, както и че „[к]онституционно нетърпимо е Народното събрание самоволно да взема решения, които не са в рамките на неговите конституционни правомощия“.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 8 от Конституцията вносителят сочи, че с приетите изменения е налице „пряка намеса от страна на законодателната власт в правомощията на Президента“. Той посочва, че до приемането им чл. 19в от Закона за специалните разузнавателни средства е предвиждал председателят на Държавна агенция „Технически операции“ (ДАТО) да се назначава за срок от 5 години при споделена компетентност

между държавния глава и правителството. Според вносителя така се засяга философията на тази разпоредба, изразяваща се в баланса на властите (законодателна, изпълнителна и съдебна), олицетворяван от институцията на президента. Вносителят поддържа, че с избора на председател на ДАТО от парламентарно мнозинство, което е „продукт на конюнктурни действия“, се допуска политизация на тази длъжност. Вносителят смята, че чрез приетите изменения „се дерогират и разпоредбите на чл. 105 и чл. 114 [от Конституцията]“, защото е налице „вмешателство“ на Народното събрание в оперативната дейност на президента, който е „обединител на нацията“ и който заедно с Министерския съвет при „споделена компетентност“ е определял председател на агенцията. Така не само президентът, а и Министерският съвет се лишават от възможността за взаимен контрол и споделяне на отговорност. В искането се сочи, че избирането и освобождаването на председател на агенцията от Народното събрание е в противоречие и с чл. 84, т. 8, предложение второ от Конституцията, защото парламентът „отнема инициативата за упражняване дори на собственото си правомощие от неговите членове“.

По отношение на твърдяното противоречие на изменените разпоредби с чл. 92, ал. 1 и с чл. 100 от Конституцията вносителят не сочи конкретни съображения, а то се обосновава с мотивите за нарушение на принципа на разделение на властите. Що се отнася до посочената в искането ал. 7 на чл. 98 от Конституцията, Съдът уточнява, че такава алинея няма и приема, че става дума за техническа грешка и доводите на вносителя са относно т. 7 на чл. 98.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

В изпълнение на разпореждане от 12.11.2025 г. на съдия-докладчика искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и

2 ПОДКС форма и реквизити по отношение на частично изменените разпоредби на чл. 19в, ал. 1, 2, 3, 4, 6, 7 и 10 ЗСРС.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост на искане със същия предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по смисъла на чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на части от разпоредби от закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо от Конституцията.

В съответствие със своята практика и с направеното от вносителя уточнение, Съдът приема, че се иска установяване на противоконституционност на: чл. 19в, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 19в, ал. 2 в частта „преизбран“; чл. 19в, ал. 3 в частта „трима“; чл. 19в, ал. 4 в частта „избирани“; чл. 19в, ал. 6 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 19в, ал. 7 в частта „Народното събрание с решение да избере“ и чл. 19в, ал. 10 в частта „избирация, съответно назначаващия орган“ от Закона за специалните разузнавателни средства. Това искане следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

Исканото от вносителя обявяване на противоконституционност на „отмяната на чл. 7, ал. 2, т. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност (изм. и доп. ДВ, бр. 94 от 2025 г.)“ не се съдържа в първоначалното искане, а е посочено за първи път в уведомлението за изпълнение на разпореждането на съдията докладчик. Тъй като с нито една разпоредба на ЗИЗСРС не се отменя тази разпоредба, а тя е отменена с §2 от Заключителната разпоредба на Закона за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн. ДВ, бр. 90 от 2025 г.), който е предмет на производството по конституционно дело №14/2025 г., и тъй като не са изложени обстоятелствата, както предвижда чл. 18, ал. 2, т. 4 ПОДКС, на които се основава искането, това искане е

недопустимо и на основание чл. 26, ал. 1, изречение първо във връзка с чл. 25, ал. 2 ПОДКС следва да бъде отклонено.

С оглед на искането на вносителя Съдът смята за необходимо Народното събрание да представи заверено копие на възражение, направено на основание чл. 71, ал. 2 ПОДНС от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения срещу Разпореждане №51-550-01-476/18.09.2025 г. на председателя на Народното събрание, с което Законопроект за изменение на Закона за специалните разузнавателни средства №51-554-01-161 е разпределен на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, и на акта на председателя на Народното събрание, с който това възражение е оставено без уважение.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС като заинтересувани институции следва да се конституират Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет и Държавна агенция „Технически операции“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът намира, че следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото проф. д.н. Цветан Сивков, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Иван Видолов, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Елислав Иванов, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Пламена Пенова, доц. д-р Христо Паунов и д-р Огнян Стоичков.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА за разглеждане по същество искането на петдесет и трима народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на

противоконституционност на: чл. 19в, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 19в, ал. 2 в частта „преизбран“; чл. 19в, ал. 3 в частта „трима“; чл. 19в, ал. 4 в частта „избирани“; чл. 19в, ал. 6 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 19в, ал. 7 в частта „Народното събрание с решение да избере“ и чл. 19в, ал. 10 в частта „избиращия, съответно назначаващия орган“ от Закона за специалните разузнавателни средства (обн. ДВ, бр. 95 от 1997 г., посл. изм. бр. 94 от 2025 г.).

ОТКЛОНЯВА искането на петдесет и трима народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на „отмяната чл. 7, ал. 2, т. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност (изм. и доп. ДВ, бр. 94 от 2025 г.)“ и прекратява конституционното производство в тази му част.

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет и Държавна агенция „Технически операции“.

На заинтересуваните институции предоставя възможност да представят в 30-дневен срок от датата на уведомяването писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана към: проф. д.н. Цветан Сивков, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Иван Видолов, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Елислав Иванов, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Пламена Пенова, доц. д-р Христо Паунов и д-р Огнян Стоичков, които могат да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение.

Народното събрание да представи заверено копие на възражение, направено на основание чл. 71, ал. 2 ПОДНС от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения срещу Разпореждане №51-550-01-476/18.09.2025

г. на председателя на Народното събрание, с което Законопроект за изменение на Закона за специалните разузнавателни средства №51-554-01-161 е разпределен на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, и на акта на председателя на Народното събрание, с който това възражение е оставено без уважение.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател: Павлина Панова